

Η κατασκευή των φραγμάτων και των Λιμνοδεξαμενών στην περιοχή του Δήμου Πολιχνίτου πρέπει να προχωρήσει, χωρίς άλλη καθυστέρηση

(αναδημοσίευση από τον ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟ ΛΟΓΟ, τεύχος 106, Απρίλης, Μάιος, Ιούνιος 2006)

Το Φράγμα της Λαγκάδας

Γράφει ο Δρ. Γιώργος Κατσικάτσος
Γεωλόγος

Περιοχή Λαγκάδας

Πρόκειται για την ποταμοκοιλιάδα της Λαγκάδας, που αρχίζει από την περιοχή «Στενοκλείδι» και φθάνει λίγο πριν το χωριό Βρίσα, της οποίας η συνολική έκταση είναι 25 τετρ. χιλιόμετρα περίπου και ο μέσος ετήσιος όγκος νερού που απορρέει από αυτήν, στη θέση που βρίσκεται περί τα δύο χιλιόμετρα ΒΑ/κά της Βρίσας, εκτιμάται ότι φθάνει τα 4.000.000 κυβ. μέτρα.

Στην ποταμοκοιλιάδα Λαγκάδας, οι μελετητές στους οποίους το 1990 το Υπουργείο Γεωργίας ανέθεσε την εκπόνηση μελέτης με αντικείμενο τον εντοπισμό κατάλληλων θέσεων στη Λέσβο για την κατασκευή φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών, με σκοπό την συγκράτηση επιφανειακού νερού για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών του νησιού μας, πρότειναν την κατασκευή ενός φράγματος στην έξοδο της ποταμοκοιλιάδας αυτής, περί τα δύο (2) χιλιόμετρα ΒΑ/κά της Βρίσας, χωρητικότητας 1.450.000 κυβ. μέτρων νερού, για την άρδευση των πεδινών περιοχών της Βρίσας-Βατερών.

Αντίθετα, οι εν λόγω μελετητές δεν πρότειναν καμιά θέση για την κατασκευή φράγματος ή λιμνοδεξαμενής στην περιοχή του προκαποδιστριακού Δήμου Πολιχνίτου, παρά τις πολύ αυξημένες αρδευτικές ανάγκες που υπάρχουν στην περιοχή αυτή.

Έπειτα από την παραπάνω αρνητική εξέλιξη που είχε το πρόβλημα της κατασκευής φράγματος ή λιμνοδεξαμενής στην περιοχή Πολιχνίτου, ο υπογράφων εκπόνησε,

αφιλοκερδώς, σχετική με το θέμα προμελέτη, στην οποία προτείνεται η συγκράτηση της επιφανειακής απορροής των υδρολογικών λεκανών «Στενοκλείδι», «Μονή Δαμάνδρι» και «Πλάτες», συνολικού όγκου 1.800.000 κυβ. μέτρων περίπου, με αποθήκευση του νερού αυτού σε δύο ταμιευτήρες:

Στο φράγμα «Κουρούπης» και το φράγμα «Πλάτες» (Βλ. Εργασία Γ. Κατσικάτσου με τίτλο «Πρόταση - Προμελέτη συγκράτησης επιφανειακού νερού για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής Πολιχνίτου Λέσβου», 1991).

Η εργασία αυτή υποβλήθηκε, μέσω του Δήμου Πολιχνίτου, στο Υπουργείο Γεωργίας στις αρχές του έτους 1991.

Στη συνέχεια, επειδή η παραπάνω πρόταση παρουσίαζε κάποια δυσκολία στη μεταφορά του νερού της υδρολογικής λεκάνης «Στενοκλείδι» προς τους ταμιευτήρες των μικρών φραγμάτων, του Κουρούπη και Πλάτες, ο υπογράφων εκπόνησε και πάλι αφιλοκερδώς, μια νέα πρόταση-προμελέτη, την οποία υπέβαλε μέσω του Δήμου Πολιχνίτου στο Υπουργείο Γεωργίας (Βλ. Εργασία Γ. Κατσικάτσου, με τίτλο «Πρόταση συγκράτησης επιφανειακού νερού για την άρδευση της περιοχής Πολιχνίτου», 1993).

Συγκεκριμένα, με την πρότασή μου αυτή προτείνεται η λήψη της επιφανειακής απορροής του Άνω Ρου του χειμάρρου Λαγκάδας, η οποία έχει υπολογιστεί ότι φθάνει τα 1.500.000 κυβ. μέτρα νερού περίπου. Το νερό αυτό θα οδηγείται με υδαταύλακα προς την περιοχή του αυχένα Φραντζή, στον οποίον προβλέπεται η διάνοιξη μικρής στοάς, έτσι ώστε το

νερό να φθάνει με φυσική ροή στις θέσεις «Κουρούπης» και «Πλάτες» της περιοχής Πολιχνίτου.

Στις θέσεις αυτές προτείνεται η κατασκευή δύο μικρών φραγμάτων, συνολικής χωρητικότητας 1.800.000 κυβ. μέτρων (πρόκειται για τα ίδια φράγματα που είχα προτείνει το 1991 για τη λήψη νερού από την υδρολογική λεκάνη «Στενοκλείδι»), τα οποία θα συγκρατούν εκτός από το νερό που θα έρχεται από την περιοχή του Άνω Ρου της Λαγκάδας και το επιφανειακό νερό των υδρολογικών λεκανών «Μονή Δαμάνδρι» και «Κορακιά».

Επίσης, στην πρότασή μου αυτή προτείνεται, ως εναλλακτική λύση, η αποθήκευση του νερού του Άνω Ρου του χειμάρρου Λαγκάδας να μη γίνεται στα φράγματα «Κουρούπης» και «Πλάτες» αλλά σε ταμιευτήρα φράγματος που θα κατασκευαστεί σε κατάλληλη θέση στο χείμαρρο της Λαγκάδας (υπάρχει κατάλληλη θέση), χωρητικότητας 1.500.000 κυβ. μέτρων και στη συνέχεια το νερό αυτό θα οδηγείται προς την περιοχή του Πολιχνίτου για άρδευση με τον ίδιο ως τον παραπάνω αναφερθέντα τρόπο.

Τέλος, σχετικά με την παραπάνω πρότασή μου, πρέπει να γίνει σαφές ότι στην περίπτωση που θα ληφθεί η επιφανειακή απορροή του Άνω Ρου του χειμάρρου της Λαγκάδας για τις ανάγκες του Πολιχνίτου, η οποία, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, φθάνει τα 1.500.000 κυβ. μέτρων, τούτο δεν θα έχει καμιά απολύτως αρνητική επίπτωση στην κατασκευή του φράγματος της Βρίσας, που έχει, παλαιότερα, προταθεί να κατασκευαστεί περί τα δύο (2)

ΣΤΗ ΒΡΙΣΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ

χιλιόμετρα ΒΑ/κά του χωριού αυτού, χωρητικότητας 1.450.000 κυβ. μέτρων, και τούτο διότι η συνολική απορροή της ποταμοκοιλιάδας της Λαγκάδας, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, έχει υπολογισθεί σε 4.000.000 κυβ. μέτρα νερού και κατά συνέπεια και στην περίπτωση που θα κατασκευαστούν και θα λειτουργούν και τα δύο αυτά μικρά φράγματα, το φράγμα του Άνω Ρου της Λαγκάδας και το φράγμα της Βρίσας, των οποίων η συνολική χωρητικότητα είναι 2.950.000 κυβ. μέτρα, και πάλι περισσότερα από 1.000.000 κυβ.

Λαγκάδα του Άνω Ρου

μέτρα νερού θα ρέουν αχρησιμοποίητα προς τη θάλασσα.

Δυστυχώς, παρά την έγκαιρα υποβολή της παραπάνω πρότασής μου, μέσω του Δήμου Πολιχνίτου, προς το Υπουργείο Γεωργίας, αυτή κρίθηκε με περίσσια βιασύνη και με μικρολογιστικά κριτήρια και όχι με βάση τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις που προκαλεί η παντελής έλλειψη αρδευτικού νερού στην περιοχή Πολιχνίτου. Έτσι, όταν προ δεκαετίας έγινε ανάθεση σε μελετητή για την εκπόνηση προμελέτης για την κατασκευή φράγματος στο χείμαρρο

της Λαγκάδας, το οποίο, έπειτα από την παραπάνω πρότασή μου, είχε ονομαστεί από το Υπουργείο Γεωργίας «Φράγμα Πολιχνίτου», αντί να μελετηθεί και η πρότασή μου για τη λήψη νερού από τον Άνω Ρου του χείμαρρου της Λαγκάδας, που θα φθάνει στην περιοχή Πολιχνίτου με φυσική ροή, μελετήθηκε μόνο το περί τα δύο (2) χιλιόμετρα ΒΑ/κα της Βρίσας, φράγμα, το οποίο είχε προταθεί παλαιότερα.

Με την προμελέτη αυτή προτείνεται το αρχικό ύψος του φράγματος Βρίσας των 20μ. να αυξηθεί στα 38μ.,

και να προωθηθεί κατά 7 χιλιόμετρα, με αποτέλεσμα το νερό αυτό να είναι ασύμφορο για άρδευση.

Έτσι, για το τόσο σοβαρό πρόβλημα της συγκράτησης του επιφανειακού νερού της ποταμοκοιλιάδας της Λαγκάδας, με το οποίο είναι δυνατή η άρδευση όλων των πεδινών περιοχών της Βρίσας και Πολιχνίτου, έχει εκπονηθεί, προ μιας και πλέον δεκαετίας, μια μόνο προμελέτη, χωρίς αυτή να αντιμετωπίζει στο σύνολό του το πρόβλημα της άρδευσης των περιοχών Πολιχνίτου - Βρίσας, η οποία προμελέτη από τότε βρίσκεται στα

με αποτέλεσμα να έχουμε ένα μεγάλο φράγμα στα ανάντη της Βρίσας, χωρητικότητας 3.000.000 κυβ. μέτρων.

Επίσης προτείνεται ο Πολιχνίτος να παίρνει νερό για τις αρδευτικές του ανάγκες από το φράγμα αυτό, χωρίς να έχει γίνει καμιά ιδιαίτερη μελέτη για τις πολλές και μεγάλες δυσκολίες που παρουσιάζει η λύση αυτή και κυρίως για το υψηλό και μόνιμο κόστος της ανύψωσης-άντλησης του νερού, με δεδομένο ότι αυτό για να φθάσει στις πεδινές περιοχές του Πολιχνίτου πρέπει να ανυψωθεί κατά 60μ. περίπου

συρτάρια των αρμόδιων υπηρεσιών. Και έκτοτε ουδέν.

Γι' αυτό πρέπει όλοι εμείς να απαιτήσουμε από την Πολιτεία να ολοκληρώσει τις προβλεπόμενες μελέτες στην περιοχή Λαγκάδας και να προχωρήσει στην κατασκευή των δύο (2) μικρών φραγμάτων, που είναι: το ένα στον Άνω Ρου του χείμαρρου της Λαγκάδας ή στις θέσεις «Κουρούπης» και «Πλάτες», για τις αρδευτικές ανάγκες του Πολιχνίτου και το άλλο στα ανάντη της Βρίσας, για την άρδευση των πεδινών περιοχών Βρίσας - Βατερών.